

TILTAKSBESKRIVELSE

TRÆR

Trondheim Kooperative Borettslag

Trondheim 28.11.16
Stig Vikan
ISA certified arborist NR-0027A
Tree risk assessment qualified
Robert Stellander Larsen
ISA certified arborist NR-0036A

Innholdsfortegnelse:

- 1.0 Innledning.
- 2.0 Generelt om trær og forvaltningsansvar.
- 3.0 Trebeskrivelse.
 - 3.1 Bestand.
 - 3.2 Enkel artsbeskrivelse.
 - 3.3 Situasjonsplan
 - 3.3.1 Situasjonsplan Ibsens gate/Henrik Mathisens gt
 - 3.3.2 Situasjonsplan Stadsing Dahls gt
- 4.0 Trepleietiltak.
 - 4.1 Tiltakstabell med kostnadsestimat.
 - 4.2 Fellingstiltak, 23 trær
 - 4.3 Beskjæringstiltak 38 trær.
 - 4.4 Link til normert trepleiestandard.
 - 4.5 Seksjonsfelling.
 - 4.6 Stubbefresing.
 - 4.7 Re-planting.
 - 4.8 Kronerensk.
- 5.0 Replanting.
- 6.0 Arboristens anbefalinger.

1.0 Innledning

Total Trepleie as ved sertifisert arborist Stig Vikan ble forespurt om en tiltaksbeskrivelse av trærne ved Trondheim Kooperative Brl.

Det ble avholdt befaring i første halvdel av november 2016. Denne tiltaksbeskrivelsen bygger på en visuell observasjon av trærnes tilstand og en redegjørelse for nødvendige trepleiefaglige tiltak med et uforpliktende kostnadsestimat. Videre er det lagt med tegninger som viser gjeldende situasjon og et forslag til re-plantinger. Etter en eventuell utførelse av tiltak bør det utarbeides en ny og mer omfattende vedlikeholdsplan for TKB.

2.0 Generelt om trær og forvaltningsansvar

Som tre-eier har man alltid ansvar for å sørge for at ens eiendom ikke utgjør noen fare for liv og helse og omgivelsene. I tillegg besitter man enorme verdier som man bør forvalte med omhu. En eksakt taksering av hvert enkelt tre kan utføres på forespørsel.

Trær som står utplantet på etablerte voksesteder bærer ofte preg av å ha manglende utviklet rotsystem grunnet ugunstige forhold for rotutvikling ved og i gang- og kjørearealer. Skal trær vokse og være stabile er de avhengige av balanse mellom rot og krone. Huskeregelen er at rotsystemdiameteren er minimum tre ganger diameteren på krona. Dette fordi begge bestanddelene er avhengige av hverandre for næringsproduksjon i bladene og vann- og mineralopptak i rotsystemet.

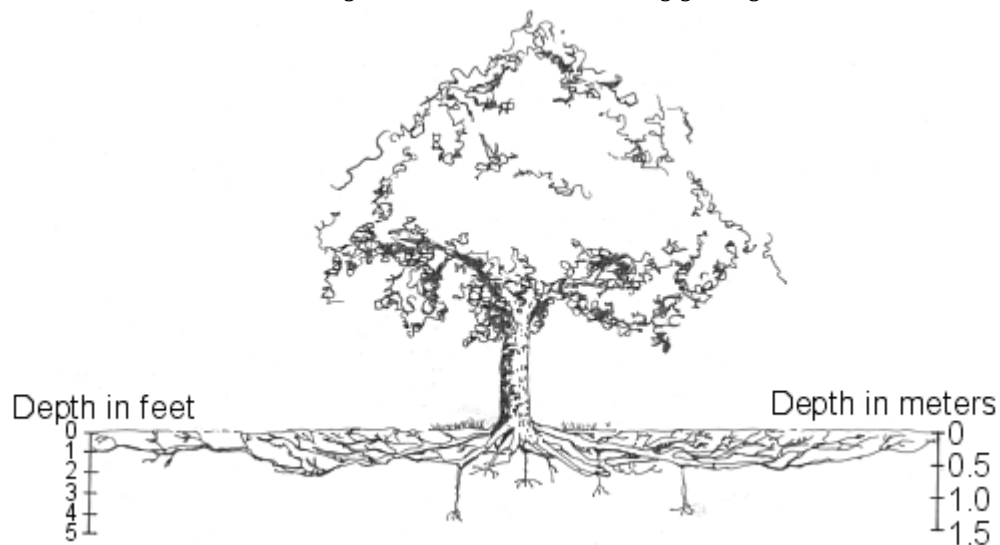
I allèer eller plantesteder som beskrevet ovenfor er dette ofte en fraværende faktor. Dette igjen behøver ikke å bety at trærne ikke har livets rett, men begrensede voksesteder synliggjøres som oftest med at trærne ikke blir like store eller stabile som de ville ha gjort under mer gunstige vekstforhold. Det vil også forkorte treets levealder og øke behov for hyppigere skjøtsel. Ved ugunstige vekstforhold vil trærne bruke lengre tid på å, eller ikke være i stand til å kapsle igjen sår etter påkjørsler, beskjæring og greinbrekkasje. De blir dermed mer sårbare for det vi kaller abiotiske stressfaktorer. I tillegg blir trærne mer utsatt for klimaendringer og sykdommer.

Trær i boligområder, parker og kirkegårder bør ha en tiltakshyppighet på tre til fem år avhengig av art og voksested.

Det blir definert som et forvalteransvar å sette terskelen for hvor mye ressurser som skal brukes for å opprettholde ens trær som kulturminne og landskapsformasjon, og hvor lenge man skal la trær stå i eksisterende miljøer når de begynner å utgjøre en sikkerhetsrisiko for omgivelsene. Det er svært viktig at man som grunneier/forvalter er seg sitt ansvar bevisst rent juridisk og til enhver

tid tar de forholdsregler som er påkrevd for at ens trær ikke skal utgjøre noen sikkerhetsrisiko for publikum eller eiendeler. Arboristen blir i en slik sammenheng å betrakte som en rådgiver og eventuelt en utførende entreprenør ved behov.

Skissen viser et tre med naturlig rotvekst, et størrelsesmessig godt egnet voksested.

3.0 Trebeskrivelse TKB

3.1 Bestand

Ved Trondheim kooperative brl har man en bestand på til sammen 61 trær. 25 stk Bjørk, 3 Dunbjørk, 4 stk Osp, 6 Syrin, 2 Furu, 2 Rogn, 1 Selje, 1 Platanlønn og 1 Spisslønn. Krattvegetasjon er nummerert, men regnes ikke som solitære trær.

3.2 Enkel artsbeskrivelse

Lavlandsbjørk *Betula pendula*:

Høyde inntil 20-30 meter. Trives best med gode lysforhold.. Vanligvis ikke mye eldre enn 100-150 år.

Bjørk må dessverre betegnes som et dårlig egnet by-tre da det tåler beskjæring svært dårlig og er en av pollenallergikernes verste fiender.

Dunbjørk *Betula pubescens*

Samme egenskaper som Lavlandsbjørk.

Furu *Pinus sylvestris*

Høyde inntil 30-45 meter. Kraftige rotsystem og danner som regel pælerot. Lyskrevende, men robust. Setter frø ved 10-15 års alder. Kan bli fra 150-300 år. Tåler godt faglig utført beskjæring.

Selje *Salix caprea*

Høyde inntil 12 meter. Hardfør og froststerk, men krever mye lys. Viktig bestandstre for insekter og biodiversitet. Tåler godt faglig utført beskjæring.

Osp *Populus tremula*

Høyde inntil 25 meter. Vanligvis ikke over 100 år, men kan bli 150. Et lyskrevende tre som begynner å blomstre I 15-25-års alderen. Tåler godt faglig utført beskjæring.

Spisslønn *Acer platanoides*

Høyde inntil 25 meter. Det eneste viltvoksende lønnetreet I Norge. Kan bli 200 år, men sjelden mer enn 150. Vakre høstfarger. Tåler godt faglig utført beskjæring

Rogn *Sorbus aucuparia*

Løvtre I asalslekten. Lyskrevende, tåler mye vind og kan bli opptil 100 år gamle. Trives I alle typer jordsmonn. Kan bli opptil 15 meter høyt, ofte flerstammet. Tåler godt faglig utført beskjæring.

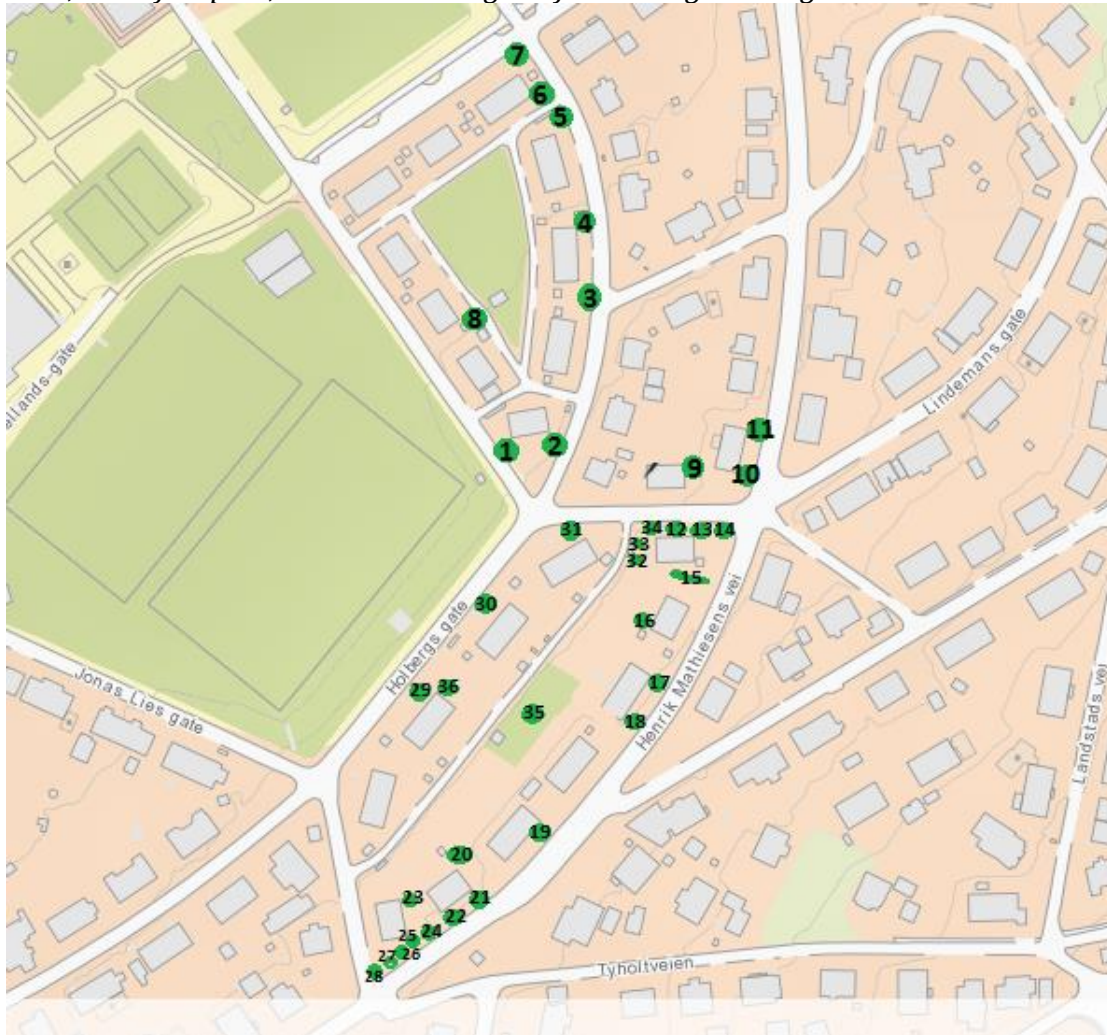
Syrin *Syringa vulgaris*

Prydbusk med over 30 arter. Høyde inntil 6-7 meter. Svært hardfør, men blir mindre blomsterrik desto lengre nord i landet den plantes. Mye brukt til skjerm- og leplanting. Tåler godt faglig utført beskjæring.

Platanlønn *Acer pseudoplatanus*

Stort og hurtigvoksende løvtre som kan bli inntil 30 meter høyt. Treet er svartelistet av Mattilsynet pga dets spredningsevne med påfølgende fortrenging av stedegne arter

3.3.1, Situasjonsplan, eksisterende vegetasjon ved registrering nov.2016.

3.3.2, Situasjonsplan, Stadsing. Dahls gt 31-39 ved registrering nov.2016.

Alle trærne er nummerert i oversiktsbildet over området. Vedlagt skjema, pkt 4.1 beskriver anbefalte tiltak for hvert tre.

4.0 Trepleietiltak

4.1 Tiltakstabell med kostnadsestimat

Se vedlegg

4.2 Fellingstiltak, 23 trær:

En del av trærne som anbefales felt er i generelt dårlig forfatning og/eller er i avviklingsfase. Noen trær anbefales felt som tiltak for å bedre vekstvilkår for gjenstående trær. Gangtrafikk er som regel i umiddelbar nærhet og er også tatt med i betraktning. Ved velt eller brekkasjeskader kan dette medføre alvorlige

personskader eller materielle skader. Trærne anbefales felt ved første anledning, med stubbefresing av gamle rotsystem og eventuell re-planting av nye trær som videre tiltak.

Tre nr **5-8-13-15-16-20-22-24-27-28-29-30-33-36-38-39** og **56** anbefales felt snarlig. Til sammen 17 trær. Resterende fellinger er primært uttynning av diverse kratt i området ved Stadsing Dahls gt.

4.3 Beskjæringstiltak, 38 trær:

En god del av trærne bærer preg av feil eller mangelfullt vedlikehold. I tillegg antas det at flere av de eldre trærne har underutviklede rotsystemer som følge av nærhet til kjørebane/gangfelt. Dette gir generelt dårlige vekstvilkår. Flere trær har gamle sår grunnet feil utført beskjæring. Dette vanskeliggjør treets sår-overgroing. Vi anbefaler derfor en opprenskning av alle trær som ikke skal felles, kalt kronerensking, der alle døde og kryssende greiner fjernes, samt greinverk med dårlig forankring. Med dette oppnår man økt vitalitet og levealder for trærne, bedrer sikkerheten for beboere og gangtrafikk, samt minsker muligheten for materielle skader. Trærnes estetiske uttrykk ivaretas og man får trygge og vakre trær.

Stubbefresing og tilsåing anbefales alltid etter felling av trær for å lette gressklipping. Dette gjelder også for eldre stubber.

4.4 Link til normert trepleiestandard fra Norsk Trepleieforum.

Se linken vedlagt for en informativ innføring i beskæringstiltak:
http://www.trepleieforum.no/pdf/BMP_9_juli_v2.pdf

4.5 Seksjonsfelling

Seksjonsfelling utføres ved klatring i de tilfellene det ikke er mulig å legge treet ned med hel stamme eller krone.

4.6 Stubbefresing

Maskinell fjerning av overflatestubber etter felling. Det freses ned til 10-30 cm under bakkenivå for videre klargjøring til for eksempel nytt plenareale eller annen planting. Ved behov for re-planting av nytt tre på eksakt samme voksested kan det freses det inntil 1 meter dypt og store siderøtter kan også freses ut for å gi plass til nytt tre.

4.7 Re-planting

Dette punktet angis ved behov for nytt tre for å re-etablere områdets helhetsuttrykk etter felling. Det må i hvert enkelt tilfelle vurderes om man skal plante inn samme art som det man fjernet eller om man skal vurdere et annet treslag som kan være mer stedegnet.

4.8 Kronerensk

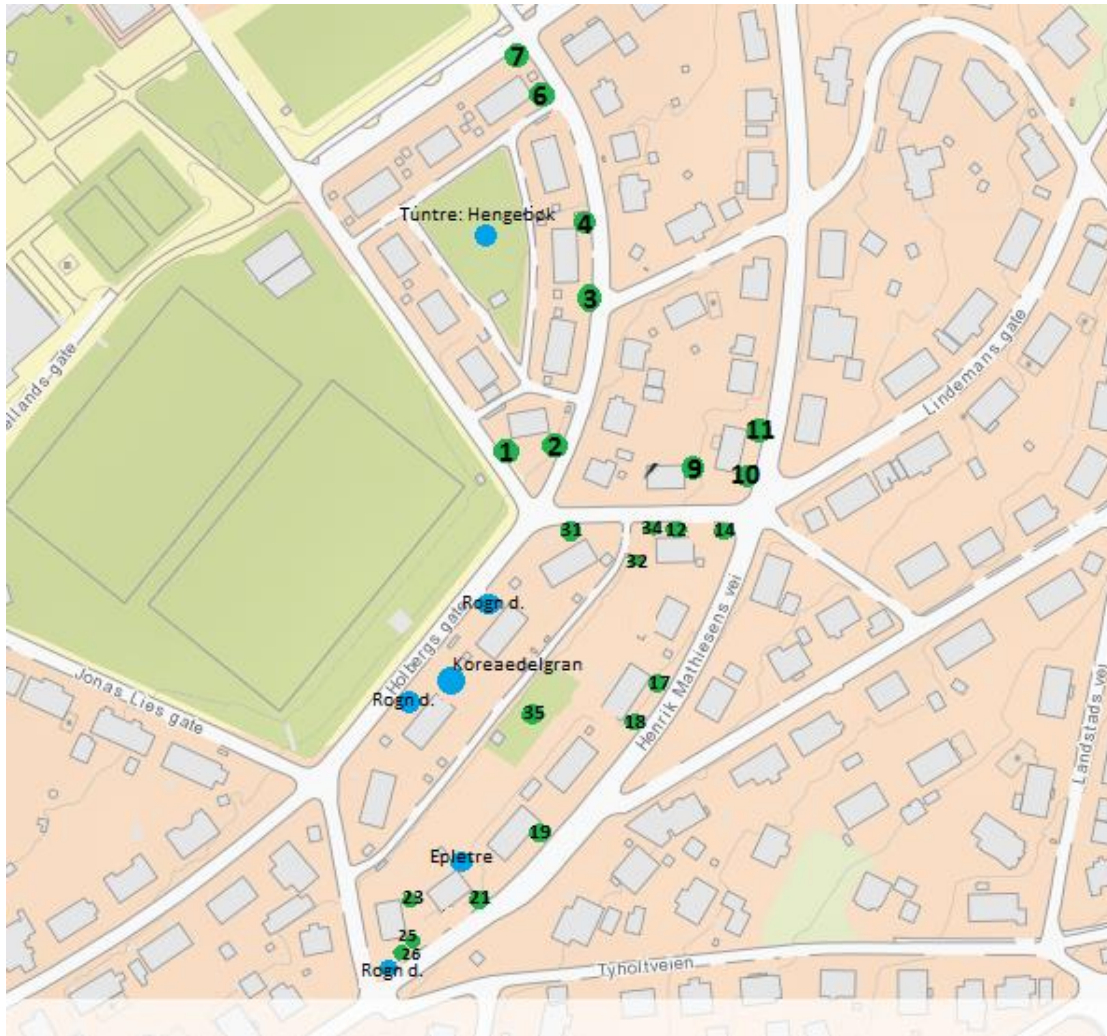
Beskjæringstiltak som utføres ved klatring i treet. Ved kronerensk så fjerner man skadet greinverk eller greiner med dårlig forankring. I tillegg tar man ut inntil 20% av det friske greinverket for å etterstrebe å skape balanse i krona og sikre god ettervekst.

5.0 Forslag til replanting

5.1 Ved replanting bør man velge trær ut fra følgende faktorer;

- Det må være allergiker-vennlige trær.
- Treet må være herdighetsegnet for voksestedet.
- Det må tåle beskjæring.
- Det må tas hensyn til størrelse og sikkerhet kontra solforhold.

For at treplanting skal lykkes som forventet og være en investering for mange generasjoner fremover må man legge ressurser i opparbeidelse av egnede voksesteder. Beregnet jordvolum pr tre ligger mellom 2 og 3 m³ god vekstjord. Skal man plante nær veg eller gangarealer med begrenset jordvolum bør man velge trær med smale kroner da man som tidligere nevnt bør plante trær som er egnet til voksestedet og det et plass nok til at krona og rotsystemet kan utvikles som normalt for arten.

5.2 Treforslag: latinsk navn, også kalt handelsnavn er uthevet.

Ved å google forslagene vil dere se bilder av og finne informasjon om de ulike treslagene.

Tuntre:

Hengebøk *Fagus sylvatica* `Pendula`

- Anbefales utplantet ved uteområde ved Holbergs gate/Ibsens gate.

Ornesbjørk *Betula pendula* *Dalecarlica*

- Anbefales som *fremtidig* tuntre ved grøntområde i Holbergs gate/ Henrik Mathisens veg. (Nr 35)

Frukttrær:

Eple *Malus domestica*

Plomme *Prunus domestica* *Opal*

- Frukttrær er gode substitutter til større trær i områder som hos dere hvor det er begrensede vekstvilkår og mange hensyn å ta til omgivelsene.

Nåletrær for boligmiljøer:

Koreaedelgran *Abies koreana*

Søylebarlind *Taxus baccata Fastigiata*

- Disse trærne er eksempler på nåletrær som ikke blir uhåndterlig store.

Mindre løvtre for boligmiljøer:

Ullung-rogn *Sorbus dodong*

- Nytt tre i Norge, derav det svenske navnet. Blir 8-10 meter høyt og er grov i vekstformen. Treet tåler godt beskjæring og vind. Treet trives i mager jord.

6.0 Arboristens anbefalinger

Skjemaet med tiltaksanbefalinger er satt opp for i størst mulig grad å ta vare på den drivverdige eksisterende trebestanden. Deretter å fjerne overflødige/farlige trær og kratt. Rapporten er også priset ihht gjeldende priser for tilsvarende tiltak utført av Total Trepleie as for å synliggjøre kostnadsbildet ved slike tiltak.

Som forvalter av eiendom er grunneier ansvarlig for at trær innenfor ens ansvarsområde, ikke skal utgjøre noen sikkerhetsrisiko for publikum. Det overlates til forvalter å beslutte endelige tiltak ut fra arboristens oppsett. Rapporten skal kunne leses som et budsjetteringsverktøy i tillegg til å være en oversikt over nødvendige tiltak for å skaffe seg god oversikt over ens trebestands tilstand.

Hos dere på TKB er det ingen direkte farlige trær som fordrer strakstiltak. Det er uansett viktig å iverksette tiltak for å etablere en god standard på den eksisterende vegetasjonen som er tenkt bevart.

Store deler av Bjørke-bestanden hos dere er i siste del av livsfasene, kalt avviklingsfasen. Samtlige bjørker må i løpet kommende år beregnes skiftet ut. Jeg vil anta at de med best helsetilstand kan bestå i 10-12 år fremover.

Det er en del krattskog i randsonene på eiendommene deres. Denne bør tynnes ut med det siktemål at man skal bevare de trærne med best mulig struktur og vokseform slik at de kan stå lengst mulig.

Trefelling og beskjæring kan stort sett utføres året rundt. Med fordel på vinteren da det blir mindre skader på underlaget. Bladverket er borte og trærne er mye lettere i vekt da de er tomme for vann.

Kun få treslag, derav Bjørk og Lønn bør beskjæres i den dormante sesongen eller i løpet av juli-august-september.

Med hilsen

_____ (sign.) _____

Stig Vikan
Daglig leder
Total Trepleie as